

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Hamerkwartier Amsterdam

Advies reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

17 juni 2019 / projectnummer: 3396

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Amsterdam wil het Hamerkwartier in Amsterdam-Noord transformeren tot een gemengd (hoog)stedelijk woon-werkgebied. Het initiatief voor de transformatie ligt bij de markt. Het kan decennia duren voordat deze is voltooid. Het is niet ondenkbaar dat een aantal huidige bedrijven wordt uitgeplaatst, maar er blijft ruimte voor vestiging van gevarieerde bedrijvigheid. Voor het besluit hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Vanwege de gewenste flexibiliteit en de lange looptijd wil de gemeente een zogenaamd levend MER opstellen. Dit betekent dat zij via monitoring in de gaten kan houden of de gemaakte keuzes aanpassing behoeven.

De gemeente heeft de Commissie gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Ongedeelde wijk

De gemeente heeft de ambitie om het gebied duurzaam te ontwikkelen zodat een 'ongedeelde wijk' ontstaat. Dit betekent dat zowel oude als nieuwe bewoners zich er thuis voelen en dat het gebied goed aansluit op omliggende buurten. Gelet op deze ambitie heeft de gemeente de Commissie gevraagd om in haar advies ook in te gaan op sociale aspecten.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieu en het sociale belang in het besluit over het bestemmingsplan, het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een vertaling van de zes ambities¹ van het project in toetsbare doelstellingen, zodat in het MER kan worden gekeken of de varianten de doelstellingen kunnen behalen.
- Een vergelijking van de verschillende varianten om de ambities te bereiken. Beschrijf in ieder geval varianten die rekening houden met de geluidbelasting en mobiliteitskeuzes omdat deze aspecten kritisch zijn bij het behalen van de ambities. Onderbouw hoe de gekozen varianten zich verhouden tot de zes ambities. Stel pas nadat de effecten van de verschillende varianten zijn onderzocht, een voorkeursvariant op;
- Een systeem om bij de uitvoering van het bestemmingsplan in de gaten te houden:
 - of de ambities worden bereikt,
 - of milieu en sociale gevolgen acceptabel blijven,
 - en om waar nodig bij te sturen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau (hierna: NRD).² Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening hierin voldoende aan de orde komen.

¹ Het gaat om 'stedelijkheid', 'ruimtelijke kwaliteit', 'bereikbaarheid', 'ongedeelde wijk', 'leefbaarheid' en 'duurzaamheid'. Zie de NRD, blz. 11-12.

² Notitie reikwijdte en detailniveau, Hamerkwartier, Amsterdam, Anteagroup, 18 april 2019.

Figuur 1: Ligging plangebied (Bron: de NRD)

Achtergrond

De ontwikkeling van het Hamerkwartier valt onder het begrip 'stedelijk ontwikkelingsproject'. Volgens de NRD is hiervoor alleen een m.e.r.-beoordeling vereist. Vanwege de omvang van de transformatie van het Hamerkwartier heeft de gemeente ervoor gekozen om direct een project-MER op te stellen.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval de gemeenteraad van Amsterdam - besluit over het eerste ruimtelijke besluit waarbij het MER ter inzage wordt gelegd. Dat kan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte of een omgevingsvergunning zijn.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer 3396 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond, ambities, beleid en besluiten

2.1 Achtergrond, ambities en doelstellingen

De Projectnota Hamerkwartier³ dient als startpunt voor het MER. Daarin staan de ambities en het programma voor het gebied beschreven.

Ambities

De Projectnota heeft zes ambities vastgelegd voor de transformatie van het Hamerkwartier. Het gaat om de volgende ambities:

- **Stedelijkheid:** de NRD stelt dat een hoogstedelijk karakter gewenst is. Het gaat om hoge dichtheden in woningen en voorzieningen.
- **Ruimtelijke kwaliteit:** handhaving en ontwikkeling van ruimtelijke structuren.
- **Bereikbaarheid:** autoluw en deel autovrij.
- **Ongedeelde wijk:** gemengde wijk in functies en in soorten woningen en bewoners. Zowel oude als nieuwe bewoners voelen zich er thuis en maken gebruik van de voorzieningen en verblijfsruimten. De wijk sluit goed aan op omliggende buurten en biedt voor eigen bewoners en voor die van omliggende buurten sociaaleconomische kansen.
- **Leefbaarheid:** het gaat hier om groen, gezondheid en hinder. In beginsel zijn bedrijven tot milieucategorie 3.1 toegestaan.
- **Duurzaamheid:** deze ambitie spitst zich toe op aardgasloos, energieneutraal en circulair bouwen.

De Commissie adviseert om deze ambities te vertalen naar concrete, toetsbare doelstellingen. Dit maakt het mogelijk om de verschillende varianten te kunnen toetsen op doelbereik.

2.2 Beleidskader

In bijlage I van de NRD is opgesomd welk gemeentelijk beleid relevant is voor de ontwikkeling van het Hamerkwartier. Besteed ook aandacht aan nationaal en provinciaal beleid en regelgeving, zoals de Crisis- en herstelwet. Geef in het MER aan of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen.

2.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het eerste ruimtelijke besluit dat in het voornemen voorziet. Het kan gaan om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte of een omgevingsvergunning. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen of zal een gebiedsomvattend omgevingsplan worden opgesteld. Geef aan welke besluiten er worden genomen, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

³ Projectnota Hamerkwartier, Gemeente Amsterdam, 2 oktober 2018.

3 Voorkeursalternatief en varianten

3.1 Voorkeursalternatief

In de projectnota zijn al keuzes gemaakt en gemotiveerd. Voor een zestal keuzethema's⁴ zijn daarbij alternatieven beschreven en vergeleken. Voor ieder keuzethema is een voorkeursalternatief gekozen. Samen vormen zij volgens de NRD het voorkeursalternatief dat in het MER als uitgangspunt wordt genomen. De Commissie constateert dat de NRD de term voorkeursalternatief gebruikt voor de keuze tussen alternatieven in de projectnota, die heeft geleid tot een stedenbouwkundig voorkeursmodel.⁵ Deze term suggereert dat in het MER niet meer wordt gekeken naar mogelijke alternatieven binnen de bandbreedte die vanuit het oogpunt van de leefomgeving mogelijk zijn, omdat al een voorkeursalternatief is gekozen. De gemeente heeft laten weten dat dit niet is beoogd. De Commissie adviseert om in het MER te verduidelijken dat daarin de effecten van verschillende opties worden vergeleken om te komen tot een uitgewerkt voorkeursalternatief.

3.2 Varianten

Onderbouwing keuzes

Volgens paragraaf 5.2 van de NRD zullen in het MER in elk geval op de volgende zes thema's nog nadere keuzes worden onderzocht: hoogbouw, watersysteem, mobiliteit, omgang met milieucontouren, gezondheid en duurzame energie en afvalinzameling. Het is niet duidelijk waarom op precies deze en niet op andere thema's nog keuzes nodig zijn. Onderbouw in het MER op welke thema's, gelet op het belang van de omgeving, nog keuzes moeten worden gemaakt. Zorg ervoor dat met de gekozen thema's de hoeken van het speelveld ten aanzien van de omgeving (zoals geluidbelasting, mobiliteit en sociale aspecten) in beeld worden gebracht. Daarmee is gewaarborgd dat alle relevante informatie over de leefomgeving kan worden meegenomen bij de besluitvorming over het project.

Verhouding tot ambities

Ook maakt de NRD niet inzichtelijk hoe de zes thema's zich verhouden tot de zes ambities van het project: voor een deel overlappen ze immers met de ambities (zoals mobiliteit, duurzame energie en circulariteit), maar voor een deel ook niet (zoals watersysteem). Paragraaf 4.3 geeft terecht aan dat het MER ook wordt gebruikt om te toetsen hoe de ambities voor het Hamerkwartier het beste kunnen worden gehaald. Maak daarom duidelijk hoe de thema's waarvoor nog keuzes moeten worden gemaakt, zich verhouden tot de ambities voor het project.

Verhouding tot flankerend beleid

Beschrijf bij de uitwerking van de varianten ook de benodigde flankerende maatregelen om het gewenste effect te bereiken en negatieve effecten te voorkomen, denk hierbij aan de

⁴ Het gaat om stedenbouwkundige opzet, herindeling openbare ruimte, functionele samenstelling, bouwblok en gebouwtypologie, dichtheid en tot slot parkeren.

⁵ Zie de NRD, blz. 3.

kwaliteit van het openbaar vervoer, de ontwikkeling van het fietsnetwerk, de ontwikkelingen van Mobility as a Service (MaaS) en het parkeerbeleid in de directe omgeving.

Breng het spanningsveld in beeld tussen de bereikbaarheidskenmerken van de gewenste economische ontwikkelingen en de ambitie ten aanzien van mobiliteit.

Mate waarin milieugebruiksruimte wordt gecreëerd

De mate waarin milieuruimte wordt gecreëerd zal mede de transformatiemogelijkheden bepalen. De volgende situaties kunnen onderscheiden worden:

- de milieugebruiksruimte blijft gelijk. Dit is het geval als de huidige activiteiten die milieuruimte innemen binnen en nabij het plangebied blijven. Dit zal de situatie op de korte/middellange termijn weerspiegelen en impliceert dat er in meer of mindere mate of juist nog aanzienlijke beperkingen zijn voor nieuwe activiteiten zoals wonen;
- de milieugebruiksruimte wordt vergroot. Dit is de situatie als bestaande activiteiten besluiten het gebied of de omgeving van het gebied te verlaten, bedrijven zelf minder of schoner gaan produceren of doordat de overheid of andere partijen investeren in het oplossen van milieuknelpunten. Hiermee worden de mogelijkheden tot transformatie vergroot.

Meer specifiek denkt de Commissie hierbij aan de geluidscontour van het nabijgelegen bedrijf Albemarle. Deze contour is van doorslaggevend belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden in het Hamerkwartier. Probeer daarom eerst te kijken naar mogelijke bronmaatregelen bij het bedrijf. Kijk vervolgens naar de mogelijkheden van zonering om rondom het bedrijf alleen voor geluid minder gevoelige bestemmingen toe te staan. Ga tot slot in op de mogelijkheden om af te wijken van normen in het kader van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte en mogelijke compenserende maatregelen.

Mate van sturing

Met de Projectnota voor het Hamerkwartier heeft de gemeente gekozen voor een faciliterende rol.⁶ Het initiatief moet bij de markt liggen en het MER moet zoeken naar mogelijkheden van flexibiliteit in het programma voor het Hamerkwartier.⁷

Tegelijkertijd streeft de gemeente een duidelijk stedenbouwkundig eindbeeld na, en vragen thema's als leefbaarheid, sociale veiligheid en mobiliteit in het gebied om meer sturing van de gemeente. Ga in het MER in op dit spanningsveld en onderbouw waarom ervoor wordt gekozen om op bepaalde thema's in meer of mindere mate sturing te geven aan het transformatieproces.

3.3 Referentie

De NRD beschrijft de referentiesituatie terecht als de situatie waarbij het Hamerkwartier niet wordt getransformeerd, maar al vastgestelde plannen in Amsterdam en omgeving wel doorgaan. Naar verwachting van de gemeente duurt de transformatie van het Hamerkwartier 20 jaar. Voor het MER hanteert de gemeente 2030 als referentiejaar, met een doorkijk naar 2040.⁸ Volgens de NRD zal de referentiesituatie grotendeels overeenkomen met de huidige situatie. Alleen voor de verkeersintensiteiten in het gebied zal dit anders zijn. Beschrijf in het

⁶ Zie de NRD, blz. 5.

⁷ Zie de NRD, blz. 14.

⁸ Zie de NRD, blz. 9.

MER in ieder geval wat de verhouding woningen en bedrijven is en welke voorzieningen er zijn in de huidige situatie. Ten aanzien van verkeer spelen bovendien drie 'raakvlakprojecten'. Dit gaat om projecten waarover nog geen formeel besluit is genomen maar die de transformatie van het Hamerkwartier kunnen beïnvloeden. Het gaat om de Javaverbinding, metrohalte Sixhaven en de directe aantakking op de A10 Noord over de Schellingwouderlaan. De Commissie deelt de conclusie van de NRD om deze projecten mee te nemen in een gevoeligheidsanalyse om de verandering van de verkeersstromen in beeld te brengen.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Mobiliteit en infrastructuur

Hanteer bij het bepalen van effecten toetsbare criteria voor de aspecten bereikbaarheid en verkeersveiligheid zoals reistijd per modaliteit, modal split, I/C-verhoudingen per modaliteit, kruispuntverzadigingen en bezettingsgraden van het openbaar vervoer. Maak hierbij onderscheid in de spits en de restdag. Geef ook inzicht in de parkeerdruk in het plangebied en de gevolgen hiervan op de omgeving.

Geef in het MER ook inzicht in de gehanteerde uitgangspunten van het verkeersmodel.

4.2 Leefomgevingskwaliteit

De transformatie van het Hamerkwartier biedt kansen om een aantrekkelijk nieuw stedelijk gebied te creëren. Daarentegen kan verdichting van het plangebied en realisatie van hoogbouw ook op gespannen voet staan met de kwaliteit van de leefomgeving. Geef aan welke combinaties van maatregelen kunnen worden toegepast ten behoeve van het leefklimaat: milieuhinderbeperking, kwaliteit van de openbare ruimte, groenvoorzieningen, stille (binnen)gebieden, voorkomen van windhinder en hitte-eilanden, creëren van schaduwplekken mede in relatie tot effecten op bezonning, bevorderen van sociale veiligheid en levendigheid.

4.3 Gezondheid

Gezondheid is een resultante van zowel de meer klassieke aspecten geluid, luchtkwaliteit en (externe) veiligheid als van de aspecten groen, mobiliteit en de kwaliteit van de leefomgeving in het algemeen. Het in beeld brengen van alleen de schadelijke gevolgen van geluid, lucht en externe veiligheid acht de Commissie minder geschikt voor dit plangebied.

Bij geluid gaat het immers niet (alleen) over een maximaal geluidniveau, maar juist over afwisseling van levendigheid en rust en over de kwaliteit van de bouwwerken zodat bewoners beschikken over een stille slaapkamer en een stille zijde bij een woning.

Lopen en fietsen kan veel gezondheidswinst opleveren. Bij groen is de kwaliteit en de gebruiks- en belevingswaarde belangrijker dan de hoeveelheid groen.

Geef aan of de gemeente nu of in de toekomst initiatieven gaat ontwikkelen om te komen in het gebied tot een hoogwaardig leefklimaat. De Commissie denkt dan aan beperken van milieuhinder, bevorderen van gezonde mobiliteit (lopen en fietsen), voldoende voorzieningen en een aantrekkelijke openbare (groene)ruimte, stille (binnen)gebieden, voorkomen van windhinder en hitte-eilanden, creëren van schaduwplekken en aan de andere kant juist plekken met voldoende bezonning, beperken van hinder voor gevoelige groepen (kinderen, ouderen, zieken) en het bevorderen van sociale veiligheid en levendigheid.

4.4 Sociale aspecten

Geef in het MER inzicht in de al plaatsgevonden en nog geplande informele en formele participatieactiviteiten.

De NRD noemt vakgeschoolde werkgelegenheid als methode om sociale ambities voor het gebied te behalen. Verbreed dit, zoals in de projectnota, naar 'versterking buurteconomie' (impuls aan lokale initiatieven, scheppen van stage – en werkplaatsen, bewoners behulpzaam zijn in het opzetten van een eigen onderneming).

Geef aan hoe de gemeente sturing geeft aan de inhoud en het percentage van de nieuwe werkfuncties en voorzieningen. Dit is van belang voor het sociaal inclusieve aspect. Een goede mix van bedrijven en bijvoorbeeld niet alleen hightech en kennisbedrijven. En daarnaast een gevarieerde mix aan publieke voorzieningen: betaalbaar en aansluitend op de veelzijdige behoeften van oude en nieuwe bewoners en omliggende buurten.

De NRD gaat niet in op sociale veiligheid. Geef aan in welke mate de gemeente sturing wil geven aan het onder andere ook na werktijd leefbaar en veilig houden van de wijk met het oog op de geplande geleidelijke transformatie en bedrijven in de plint (de begane grond). De projectnota noemt in dit kader onder ander al goede verlichting.

Beleving van bewoners

Voer een bewonersbelevingsonderzoek/peiling/tevredenheidsmeting uit om het thema ongedeelde wijk door bewoners te laten beoordelen. Houd daarbij ook rekening met de wensen van toekomstige bewoners.

Maak de criteria op de te onderzoeken thema's zo concreet mogelijk. In de NRD staan als criteria bij ongedeelde wijk: woningtypen, verbinding met omliggende wijken, brede voorzieningen, vitale economie. De Commissie adviseert om:

- het criterium woningtypen te wijzigen in diversiteit in woningtypen en bewoners⁹;
- brede voorzieningen te veranderen in veelzijdige voorzieningen voor iedereen;
- vitale economie te wijzigen in versterking buurteconomie.

Daarnaast adviseert zij het criterium functiemix bij het thema stedelijkheid te veranderen in *gevarieerde* functiemix (dit ten aanzien van het eerder beschreven sociaal-inclusieve aspect). Besteed ook aandacht aan het overkomen van de mogelijke sociaaleconomische verschillen die kunnen ontstaan tussen de huidige woon- en niet-woonfuncties en de nieuwbouw woon- en niet-woonfuncties. Er zitten financiële voordelen aan de gas- en energierekeningen voor de nieuwbouwfuncties omdat zij aardgasvrij en energieneutraal worden opgeleverd. De bestaande bewoners en bedrijven hebben deze voordelen niet. Hierdoor kan verdeeldheid ontstaan. Geef aan in welke mate de gemeente hieraan sturing wil geven.

⁹ Voor verschillende inkomensklassen en verschillende gezinssituaties. Zie de NRD, blz. 13.

4.5 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw en de locatie, aard en omvang van aanwezige bodemverontreiniging. Geef aan welke ingrepen nodig zijn om de gewenste transformatie mogelijk te maken.

Beschrijf daarnaast het huidige en het toekomstig te realiseren waterhuishoudingsstelsel, alsmede hoe het watersysteem kan bijdragen tot een hogere kwaliteit van de leefomgeving. Geef een beschrijving van de te verwachten waterkwaliteit en eventueel benodigde maatregelen om te voldoen aan gestelde normen. Geef aan hoe aan de ecologische functie van het watersysteem invulling wordt gegeven.

4.6 Natuur

Geef een kenschets van de in het studiegebied aanwezige natuur. Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het project kan hebben voor natuurgebieden en beschermde soorten. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de status aan (in ieder geval Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Geef aan of het project natuureffecten kan hebben, zoals vernietiging, stikstofdepositie, barrièrewerking, verstoring of verdroging.

4.7 Klimaat

Voer een stresstest uit om inzicht te krijgen in de risico's van klimaatverandering voor de waterveiligheid (overstromingsrisico's), het stedelijk watermanagement (omgang met intensieve neerslag, droogte) en het stadsklimaat (hitte). Beschrijf aan de hand van de specifieke kwetsbaarheid van ieder deelgebied de mogelijkheden tot adaptatie. Door bijvoorbeeld specifieke eisen te stellen aan de blauw-groene structuur kan een belangrijke bijdrage geleverd worden aan een klimaatbestendige water- en temperatuurhuishouding van het gebied, kunnen kansen benut worden voor het vergroten van de biodiversiteit in de stad en kunnen bijdragen worden geleverd aan een hoge ruimtelijke kwaliteit. Mogelijke strategieën en maatregelen voor klimaatadaptatie zijn opgenomen op www.ruimtelijkeadaptatie.nl.

4.8 Circulariteit

Geef inzicht in de gemeentelijke beleidsdoelstellingen wat betreft het realiseren van een circulaire economie. Beschrijf de ambities en mogelijkheden te komen tot minder grondstoffen en energiegebruik (verhoging van efficiency), materiaalsubstitutie, slimmere logistiek en hergebruik/kringloopsluiting en geef aan welke kaders hieruit voortkomen voor nieuwe ontwikkelingen. Sluit aan bij het onderzoek dat de gemeente Amsterdam heeft laten doen naar de perspectieven voor een circulaire economie.¹⁰

¹⁰ <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/publicaties-duurzaam/circulair-visie/> : Amsterdam Circulair: een visie en routekaart voor stad en regio, Circle Economy, TNO, Fabric, oktober 2015.

4.9 Landschap en cultuurhistorie

De cultuurhistorische studie Hamerkwartier gaat in op de situatie van bebouwing en omgeving van de aanwezige bedrijfsgebouwen. Volgens de Aanwijzingen en aanbevelingen Cultuurhistorische onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening¹¹ gaat een dergelijk onderzoek niet alleen in op de bestaande situatie, maar vindt er ook een waardering plaats, die uitmondt in een perspectief. Deze beide activiteiten zijn maar zeer summier beschreven. De studie maakt in de conclusies onderscheid tussen "behoudenswaardige", "beeldbepalende" en "karakteristieke" gebouwen. Niet helemaal duidelijk is wat het verschil tussen deze kwalificaties is en waarop dit verschil gebaseerd is.

Deze studie besteedt ook aandacht aan de historische, ruimtelijke inrichting buiten de gebouwen, die mede bepalend is voor de ruimtelijke karakteristiek van het gebied. Niet duidelijk is hoe de conclusies met betrekking tot dit aspect zijn vertaald naar het ruimtelijk ontwerp.

Tijdens een bezoek van de Commissie aan het gebied¹² werd door de gemeente meegedeeld dat niet alle op de kaart als "te handhaven" aangegeven panden deze kwalificatie te danken hadden aan hun karakteristieke waarde. Ook de functionaliteit speelt daarin een rol (goed functionerende gebouwen zonder karakteristieke waarde kunnen ook als "te handhaven" zijn aangeduid). Dat maakt de beoordeling van dit aspect moeilijk, nu niet eenduidig is welke cultuurhistorische/karakteristieke waarden gehandhaafd worden en welke niet.

5 Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie: levend MER

Volgens de NRD wil de gemeente een 'levend' MER opstellen: niet het rapport is het eindstation maar door iedere twee jaar te monitoren worden de effecten van de transformatie in de gaten gehouden om te kijken of de gemaakte keuzes aanpassing behoeven. Het monitoringsplan is geen onderdeel van het MER, maar het MER bevat wel een globale aanzet tot het monitoringsplan.

De Commissie adviseert om de aanzet tot het monitoringsplan te koppelen aan de indicatoren die in het MER zijn gekozen om op een aantal thema's nog keuzes te maken. Beschrijf ook mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen in het geval de gewenste transformatie niet of traag op gang komt.

Voor de volledigheid wijst de Commissie erop dat het 'levend MER' een herkenbare versie moet hebben die kan worden gebruikt voor de besluitvorming over het project.

¹¹ Uitgave van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit 2013.

¹² Dit bezoek heeft op 10 mei 2019 plaatsgevonden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Jos Cuijpers

Pieter Feij MSc.

mr.drs. Gijs Hoevenaars (secretaris)

ir. Hans Huizer

dr. Kees Linse (voorzitter)

ir. Ruud Westerhof

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte of een omgevingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, een stedelijk ontwikkelingsproject. Daarom wordt een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

De gemeenteraad van Amsterdam.

Initiatiefnemer besluit

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [3396](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

